

Meri-Lapin ympäristöpalvelut

Päätöksen antopäivä 3.11.2022

Päätöksen tiedoksisaantipäivä 10.11.2022

Ympäristötarkastaja

02.11.2022

§ 18/2022

**Maa-aineslupapäätös hiekan ja soran ottamiseen tilalla Jokela 851-401-19-62,
Konepalvelu Ollila Oy**

Päätöksentekijä Ympäristötarkastaja Anu Rautiala

Esittely

Hakija

Konepalvelu Ollila Oy

Y-tunnus 3302520-4

Yhteyshenkilö: Tomi Ollila puh. 045 208 1212

Alueen sijainti

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Tornion kaupungin pohjoisosassa Virkamaankankaalla lähellä Kivijärveä tilalla Jokela 851-401-19-62. Tila ei ole hakijan omistuksessa. Lupahakemuksen yhteydessä on toimitettu maanomistajan suostumus luvan hakemiseen sekä käyttöoikeus maa-ainekseen. Lisäksi on annettu lupa käyttää rakennettua metsätietä tilalla Jokela.

Asian vireilletulo

Hakemus on saapunut Meri-Lapin ympäristöpalveluille 3.8.2022, jolloin se on tullut vireille. Meri-Lapin ympäristölautakunta on siirtänyt päätöstoimivallan ympäristönsuojelun viranhaltijoille alle 50 000 k-m³:n maa-aineslupahakemusten osalta (MELAYMP 22.6.2021 § 71).

Toimintaa koskevat luvat ja alueen kaavoitus

Alueella ei ole ollut aikasempaa maa-ainesten ottamislupaa. Alueella on ollut kotitarveottamistoimintaa. Yleiskaavassa ja Länsi-Lapin maakuntakaavassa alue sijoittuu maa- ja metsätalous- valtaiselle alueelle.

Toiminta-alueen ympäristö

Hakemuksen mukaisella ottamisalueella Virkamaankankaalla on ollut jo aikasempaa kotitarveottamistoimintaa. Ottamisalueen rintaous nousee ympäristöstään ja on pääosin metsämaata. Maanpinta laskee ottamisalueen pohjoispuolella, jossa on suoalue.

Hakemuksen mukainen alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä arvokkaalla geologisella muodostumalla. Alueelle ei sijoitu rauhoitettujen, uhanalaisten tai erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä. Alue ei sijoitu luonnonsuojelualueelle tai Natura-alueelle. Alle 100 metrin läheisyyteen sijoittuu luonnontilainen lähde/lähteikköalue, jonka luonnontilaa ei saa vesilain mukaan vaarantaa.

Lähin asutus on maa-ainesten ottamisalueen tilan omistajan loma-asunto noin 320 metrin päässä ottamisalueesta itään. Kivijärven ranta-alueella sijaitsevat loma-asunnot ovat lähimmillään noin 630 metrin päässä ottamisalueesta itään.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Toiminta

Konepalvelu Ollila Oy hakee lupaa ottaa noin 1,9 hehtaarin suuruiselta ottamisalueelta hiekkaa ja soraa 40 000 k-m³ kymmenen vuoden aikana.

Maa-aineksen suunniteltu ottamistaso on +133,00 (N2000). Ottamissyvyys on maksimissaan noin 5,5 metriä muodostuman korkeimmassa kohdassa, joka on tasolla +138,50 m (N2000).

Maaston alava soistunut osa on tasolla +130 m. Hakemuksen mukaan pohjaveteen jää kolmen metrin suojakerrospaksuus. Pohjaveden korkeustaso varmistetaan ottamistoiminnan alussa asentamalla aluelle pohjavesiputki.

Ottaminen tehdään tasokaivuna niin, että jyrkkiä kaivuluiskia ei synny. Kaikki luiskat tehdään kaltevuuteen 1:3 ja tilapäisesti enintään kaltevuuteen 1:1. Jyrkät luiskat merkitään varoituskauhalla. Ottamisalueen jälkihoitona läjitetyt pintamaat levitetään ottamisalueelle ja alue metsitetään. Suuret kivet asetellaan alueelle luonnonmukaisesti.

Ottamistoiminta tapahtuu kaivinkoneella ja pyöräkoneella. Maa-ainesten kuljetus tapahtuu kuorma-autolla tai traktorilla. Alueella voidaan käyttää välppää. Alueella ei ole polttoaineen säilytystä tai tankkausta eikä alueella varastoida laitteita tai koneita. Murskausta tehdään maksimissaan alle 50 päivää lupa-aikana.

Ottaminen rajoittuu 12 metrin etäisyydelle naapuritilasta. Raja merkitään maastoon ennen ottamistoiminnan alkua. Säilyttämällä kahden metrin suojaetäisyys pohjavesitasoon varmistetaan, että ottamistoiminnasta ei synny vaikutuksia pohjavesitaseseen tai lähteeseen.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla Tornion kaupungin verkkosivuilla 10.8.-16.9.2022. Asiakirjat ovat olleet saatavilla myös Meri-Lapin ympäristöpalveluiden toimistossa. Hakemuksen vireilläolosta on ilmoitettu Kotikulmilla -lehdessä 17.8.2022.

Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti ottamisalueen naapuri-tilojen maanomistajille. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Tornionlaakson museolta ja Lapin ELY-keskuksen ympäristö-vastuualueelta.

Muistutukset, lausunnot ja hakijan antama vastine
Hakemuksesta on annettu yksi muistutus ja kaksi lausuntoa.

Muistuttaja 1 toteaa muistutuksessaan 15.9.2022 seuraavaa:
” Ilmaisen huoleni Konepalvelu Ollila Oy:n maa-aineslupahakemukseen perustuen. Konepalvelu Ollila Oy hakee lupaa maa-aineksen ottamiseen Tornion Virkamaankankaan alueelta tilalla Jokela 851-401-19-62.

Minulle on kerrottu, että aikanaan kyseisellä alueella ei saanut tehdä edes ojituksia, koska pelättiin ojituksen aiheuttavan suoalueelle sellaisia ympäristövaikutuksia, joita ei haluta (suo, lähde, kasvit, eläimet jne, jne). Hakemuksen maa-aineksen ottoalue sijaitsee lisäksi noin 80 m päässä lähteestä. Lupahakemuksen perusteella maanotto ei mene lähteen tasolle, mutta niin se vain on, että mikäli tarveainetta ilmenee, niin maa-aines nousee sitten vaikka ”vahingossa”. Lisäksi mahdolliset polttoaine, öljy ja muut vahingot voivat aiheuttaa helposti ison ongelman tälle ympäristölle kuin myös Kivijärvelle, kun ottaa huomioon valuma-alueen ja -suunnan.

Paikka ympäristönä (suo, lähde, Kivijärvi) on ihan erilainen kuin Kivijärvellä, saman tiestön varrella oleva Ollilan maa-ainesalue Ylitornion puolella. Tälle hakemuksen maa-aineksen ottoalueelle kuljetaan kartan mukaan ihan mökkiläisten käyttämän kaivon vierestä. Kun olen hakenut kaivosta vettä, niin se on ollut kylmää, kirkasta ja hyvää. Kaivoa ei näy kartalla, mutta se sijaitsee risteyksen tuntumassa, josta kyseisellä alueella Kivijärven eteläpään rannan suuntaisesta tiestä erkanee tie maa-ainesalueen suuntaan (maa-ainesalueelle menevän tien eteläpuolella).

Kivijärventien loppuosa, joka on Kivijärven rannan suuntainen noin 500 m pitkä tieosuus on aikanaan rakennettu vain kevyttä mökkiliikennettä ajatellen. Rakennusmateriaalien tuonti tien päähän on vaatinut huolellista suunnittelua, jotta tie ja rummut kestävät kulkuneuvon painon. Tien pohjana on käytetty tien suon puolen ojamaita. Tie on tuolta osin siis kapea ja pehmeäpohjainen. Tien reuna tulee peittämään raskaiden kuljetuksien alla suon puolelle ja kulkuneuvot ovat sitten kyljellään ojassa, josta on suora valumayhteys Kivijärveen. Mielestäni ei riitä, että yrittäjä rakentaa pelkästään hakemuksessa ilmoitetun tieosuuden vaan tien rakentaminen on kohdistuttava myös tuolle pehmeäpohjaiselle, noin 500 m tiealueelle rumpuineen ja tietysti riittävineen valvontoineen, jotta ainakin tältä osin minimoitaisiin mahdollinen ympäristövaurio niin suoalueen, kuin Kivijärvenkin suhteen.”

Tornionlaakson museon lausunto 11.10.2022:

”...Suunnitellulle maanottoalueelle edellytettiin Tornionlaakson museon lausunnossa 13.9.2022 arkeologista maastotarkastusta ennen maanottoluvan myöntämistä. Maastotarkastus tehtiin museon arkeologin toimesta 7.10.2022.

Suunnitellulta maanottoalueelta ei löydetty muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänneksiä. Alue on osin otettua ja kohteelle menevän tien pohjaa on aloitettu perustamaan. Alueelta ei pystytty havainnoimaan näille paikoille ominaisia muinaisjäänneksiä eikä hiekkakuopista havaittu kvartsesineitä tai -iskoksia ollenkaan. Arkeologisen kulttuuriperinnön puolesta Tornionlaakson museolla ei ole huomautettavaa eikä maa-ainesluvan myöntämiselle ole estettä.”

Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto 5.9.2022:

...” Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain (MAL 3 §) tarkoittamia haittoja, jos ottaminen tapahtuu hakemuksessa esitetyllä tavalla. Lupaharkinnassa tulee kuitenkin huomioida seuraavassa esitetyt asiat.

Ottamistoiminta

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Alueella toimittaessa tulee pitää huolta, että alinta ottotasoa ei aliteta, ja että korot on alueella merkitty huolellisesti ja ajantasaisesti.

Suojakerrospaksuus ja tarkkailu

Ottamisalueella tulee huolehtia siitä, että ylimmän pohjavedenpinnantason päälle jää aina vähintään yhden metrin paksuinen suojakerros koskemattomaa maata. Mikäli ottotoiminnan aikana oton havaitaan ulottuvan tätä syvemmälle, tulee ottotasoa nostaa siten, että suojakerrospaksuus täyttyy. Lapin ELY-keskus myös suosittelee, että suojakerrospaksuus olisi aina vähintään kaksi metriä alueen jälkihoidon toteutumisen ja alueelle aikanaan muodostuvan puuston menestymisen kannalta.

Lapin ELY-keskus edellyttää pohjaveden havaintoputken asentamista suunnitellulle ottoalueelle, jotta voidaan varmistua pohjaveden pinnan päälle jätettävästä vähintään yhden metrin suojakerrospaksuudesta ja tarkkailla toiminnanaikaisia vaikutuksia lähellä sijaitsevan lähteen luonnontilaisuuden säilymiseksi. Mikäli ottotoiminnan aikana oton havaitaan ulottuvan tätä syvemmälle, tulee ottotasoa nostaa siten, että suojakerrospaksuus täyttyy.

Pohjaveden pinnantason tarkkailua tulee tehdä neljä kertaa vuodessa. Pohjaveden pintojen tarkkailutulokset tulee toimittaa valvojalle ja Lapin ELY-keskukselle vuosittain sähköisesti.

Pintavedet

Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen pinta- tai pohjavesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta ja tarkkailusta.

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä mahdollisessa maa-ainesluvassa. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina.

Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2-3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24).

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt asiat. ELY-keskus myös muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maa-ainelain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä...”

Hakijan vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin

Muistutuksen johdosta on hakija antanut vastineen 10.10.2022.

“Hakija luottaa asiantuntijan arvioon ottotoiminnan ympäristövaikutuksista ja noudattaa ottotoiminnassaan luvassa annettuja määräyksiä. Asiantuntijan mukaan, luvan mukaisella ottotoiminnalla ei ole vaikutuksia alueen pohjaveden, jolloin myöskään mökkiläisten kaivoveteen ei näin ollen tule vaikutuksia.

Hakija omistaa perheineen mökin Kivijärven rannalla ja käyttää myös kaivovettä juomavetenä. Näin ollen hakijan prioriteettina on olla aiheuttamatta ympäristövaikutuksia, jotka vaikuttaisivat Kivijärveen tai alueen pohjaveteen.

Polttoaine, öljy ja muita vuotoja voidaan ehkäistä tekemällä asianmukaiset huollot ajallaan ja ennakoivasti. Huollot tehdään asianmukaisesti niille tarkoitettussa paikassa. Lisäksi ajoneuvot varustetaan asianmukaisin öljyntorjuntapakkauskain, jotta mahdollisen vahingon sattuessa, vuoto saadaan heti kiinni ja ympäristövaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi. Havaittu vuoto pyritään korjaamaan välittömästi, ennen kuin suurempaa vahinkoa ehtii tapahtua.

Hakija katsoo, että on myös hakijan edun mukaista, että mainittu pehmeäpohjainen Kivijärventien pätkä pysyy hyvässä ja turvalisessä kunnossa, ettei kalustolle tai ympäristölle tule vahinkoja. Hakija on jo tehnyt kunnostustoimenpiteitä Kivijärventielle, muun muassa kunnostanut ojia ja kaatanut ojien toimintaa haittaavaa puustoa ja asentanut rumpuja. Hakija on valmis yhdessä Kivijärventien tiehoitokunnan kanssa miettimään ja toteuttamaan myös jatkossa tarpeellisia kunnostustoimenpiteitä Kivijärventielle, jotta tie pysyy hyvässä käyttökunnossa kaikille tienkäyttäjille.”

Lapin ELY-keskuksen lausunnon johdosta Konepalvelu Ollila Oy on antanut vastineen 10.10.2022.

“Alueelle asennetaan pohjaveden havaintoputki ja alimman ottotason määrittelyssä huomioidaan pohjaveden pinnan luontainen vaihtelu. Pinnantason tarkkailua tehdään 4 kertaa vuodessa ja tulokset toimitetaan asianmukaisesti tarvittaville viranomaisille. Pohjavedenpinnantason päälle pyritään aina jättämään vähintään yhden metrin paksuinen suojakerros. Jos ottotaso huomataan menevän tätä syvemmälle, ottotasoa nostetaan niin, että suojakerrospaksuus täyttyy.

Ylijäämämassojen ym. sijoittamisessa noudatetaan maaineslakia ja lupamääräyksiä. Työkoneita ei säilytetä alueella, niin, että niistä voisi aiheutua vaaraa alueen ympäristölle. Korot merkitään alueelle huolellisesti ja päivitetään ajantasaisiksi tarpeen mukaan. Alinta ottotasoa ei aliteta. Jos tarpeellista, lupaviranomaiselle esitetään tarkempi kuvaus vesien johtamisesta ja tarkkailusta sitä pyydettyä. Ottoalue jälkihoidetaan mahdollisimman pian ottotoiminnan päätyttyä lupamääräysten mukaisesti. Ottamistoiminnan loputtua pidetään vaadittu lopputarkastus ja otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus tehdään lupaviranomaiselle määräpäivään mennessä.”

Maastokäynti ottamisalueella

Ympäristötarkastaja Anu Rautiala tutustui alueeseen 7.10.2022 yhdessä hakijan kanssa. Tarkasteltiin alueen lähde ja tihkupinnan purkautumispaikat, jotka vaikuttivat luonnontilaisilta. Ottaminen on suunniteltu aloitettavaksi alueella sijaitsevasta kotitarveottamisalueesta aluksi kohti etelää. Ottamisalue on pääosin luonnontilaista aluetta.

RATKAISUOSA

VIRANOMAISEN RATKAISU

Päätös

Ympäristötarkastaja on tutkinut hakemuksen ja myöntää Konepalvelu Ollila Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten (sora ja hiekka) ottamiseen tilalla Jokela 851-401-19-62. Ottamisalueelle tulee olla riidaton kulku. Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksessa esitetyn mukaisesti sekä noudattaen lupamääräyksiä siinäkin tapauksessa, että hakemuksessa esitetty olisi ristiriidassa lupamääräysten kanssa:

LUPAMÄÄRÄYKSET

Maa-ainesten määrä ja alueen rajat

1. Lupa koskee otettavan maa-ainesten kokonaismäärää 40 000 k-m³ kymmenen vuoden aikana. Ottamistoiminnan tulee tapahtua suunnitelmapiirustusten mukaisesti ottamisalueen rajauksen sisällä. Toiminta-alueen pinta-ala on noin 1,9 hehtaaria. (MAL 11 §)
2. Alin ottamistaso on suunnitelman mukaisesti +133,00 m (N2000) kuitenkin siten, että ylimmän havaitun pohjaveden pinnan tason ja ottamisalueen pohjan väliin jää vähintään kahden (2) metrin koskematon suojakerros metsän kasvun turvaamiseksi. Suojakerrosvaatimus koskee myös orsivettä. (MAL 11 §, YSL 17 §)
3. Sallittu ottamistaso ja ottamisalueen rajat on merkittävä selkeästi näkyviin maastoon. Merkinnät tulee olla käytettävissä koko ottamistoiminnan ajan. (MAL 11 §)
4. Ottamisalueen ja naapurikiinteistöjen rajan väliin tulee jättää vähintään 10 metrin suojavyöhyke. Suojavyöhykkeelle voidaan sijoittaa tie kaikkien maanomistajien suostumuksella. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §)

Aloituskatselmus

5. Luvanhaltijan on sovittava valvontaviranomaisen kanssa aloituskatselmuksen pitämisestä. Ottamistoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin aloituskatselmus on pidetty. Tällöin tulee seuraavat toimenpiteet olla tehtyinä:
  - ottamisalue merkittynä maastoon
  - sallittu ottamistaso (N2000) merkittynä ottamisalueelle korkeusmerkinnöin.
  - pohjaveden havaintoputki asennettu ja pohjaveden pinnan taso mitattu (N2000)

- vaaditut vakuudet jätetty.
(VNA 926/2005 6 §)

Vesien johtaminen ja tarkkailu

6. Ottamistoiminnassa tulee huolehtia, että alue ei lammikoidu missään vaiheessa. (MAL 3, 11 §)
7. Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen vesien laatuun tai määrään. Mahdollinen vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Toiminnanharjoittaja on vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin. (MAL 11 §)
8. Ennen aloituskatselmusta alueelle tulee asentaa pohjaveden havaintoputki, josta tulee mitata pohjaveden pinnan taso. Ennen havaintoputken asentamista putken paikka tulee hyväksyttävä valvontaviranomaisella. Pohjavedenpinnan korkeus tulee mitata vähintään kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Tiedot pohjavedenpinnan tasoista tulee toimittaa valvontaviranomaiselle ja Lapin ELY-keskukselle kerran vuodessa sähköisesti helmikuun loppuun mennessä. (MAL 3, 11 §, VNA 926/2005 6 §, YSL 17 §)
9. Pohjaveden laatua tulee tutkia tarvittaessa, mikäli epäillään esimerkiksi haitta-aineiden pääsyä pohjaveteen. Valvontaviranomainen määrittää näytteenottoiheyden ja analyysivalikoiman. (MAL 11 §, YSL 17 §)

Turvallisuus ja onnettomuuksien ennalta ehkäiseminen

10. Luvan hakijan on nimettävä asiantunteva henkilö, joka vastaa toiminnan suunnittelusta, tarkkailusta, kirjanpidosta sekä ympäristöhaittojen torjunnasta. Vastuuhenkilön yhteystiedot on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelulle. Nämä yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. (VNA 926/2005 6 §)
11. Polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden pääsy maaperään sekä pohja- ja pintavesiin on estettävä tehokkaasti. Öljytuotteita tai muita ympäristölle haitallisia aineita ei saa varastoida alueella. Öljytuotteita ei saa tuoda alueelle ilman valvontaviranomaisen hyväksymiä suojarakenteita. Suojarakenteista tulee esittää suunnitelma ympäristöpalveluille ennen niiden hyväksymistä. Mikäli alueelle tuodaan tilapäisesti koneiden tankkausta varten polttoainetta, tulee polttoainesäiliöt varustaa ylitäytönestimillä, laponestolla ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Öljyä ja öljyistä vettä ei saa laskea maaperään, vaan öljyinen aines on toimitettava hyväksytyyn öljyisen jätteen vastaanottoaikaan. Toiminta-alueella on oltava riittävästi kemikaalivuotojen torjuntakalustoa (imeytysainetta sekä välineitä maahan valuneen aineen poistamiseksi välittömästi tiiviille reunalliselle alustalle). (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

12. Työkoneita ei saa huoltaa, pestä tai varastoida toiminta-alueella. Alueella ei saa varastoida tai säilyttää ottamistoimintaa liittymättömiä koneita tai laitteita. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)
13. Jos tapahtuu öljy-, kemikaalivuoto tai muu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava tapahtuma (kuten pölyä, melua tai muuta päästöä ympäristöön lisäävä häiriö), on välittömästi ryhdyttävä torjuntatoimiin, joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Häiriöstä johtuvaa päästöä aiheuttava toiminta on keskeytettävä heti ja häiriö on korjattava ennen toiminnan jatkamista. Jos toiminnanharjoittaja ei itse kykene varmasti torjumaan maaperän ja pohjaveden pilaantumista tai muuta vaaratilannetta, sen on heti hälytettävä pelastuslaitos apuun. Öljyvahingosta, jossa torjuntatoimet ovat tarpeen, on viipymättä ilmoitettava pelastuslaitokselle.

Häiriötapahtumasta on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluille mahdollisimman pian. Maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta tapahtumasta on ilmoitettava mahdollisimman pian myös Lapin ELY-keskukselle. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

Jätteet

14. Jätehuolto on järjestettävä niin, ettei toiminnasta aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista tai haittaa ympäristölle. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä. Alueella ei saa säilyttää vaarallista jätettä. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Jätteet tulee toimittaa asianmukaiset luvat omaavaan vastaanottoaikaan. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)
15. Alueelle ei saa tuoda ottamisalueen ulkopuolelta ylijäämämaita tai muita jätteiksi luokiteltavia materiaaleja. (MAL 3, 11 §, YSL 17 §)

Melu ja pöly

16. Toimintaa voi olla alueella arkisin (ma-pe), arkipyhät sekä joulu- ja juhannusaatto pois lukien. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §)
17. Melutaso ei saa toiminnan johdosta ylittää minkään kuuden tunnin jakson aikana klo 7-22 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 55 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 45 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella eikä klo 22-7 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 50 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 40 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella. Tarvittaessa melutaso on valvontaviranomaisen määräyksestä varmistettava mittauksin. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §, VNA 993/1992 2 §)
18. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa tai muita haitallisia päästöjä ilmaan. Pölyn sitomiseen on kiinnitettävä

huomiota. Tarvittaessa pölyämistä estetään kastelemalla vedellä. Tarvittaessa hiukkaspitoisuus on varmistettava mittauksin. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §, VNA 79/2017)

Vuosittainen ilmoitus

19. Maa-ainesluvan haltijan on tehtävä vuosittain tammikuun loppuun mennessä maa-aineslain 23 a §:ssä mainittu ilmoitus edellisenä vuonna otettujen ainesten määrästä ja laadusta. Ilmoitus tehdään NOTTO-tietokantaan. (VNA 926/2005 6 §)

Maisemointi ja jälkihoito

20. Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet on toteutettava alueella luvan voimassaoloaikana. Ottamisalueen reunojen ympäristön luiskaukset on mukautettava ympäristöön sopiviksi leikkauskuvissa esitettyjä periaatteita ja kaltevuutta, joka ei pääsääntöisesti ole jyrkempi kuin 1:3 käyttäen.

Alue on siistittävä toiminnan lopettamisen yhteydessä. Alueelle ei saa jättää maa-ainesvarastokasoja lupa-ajan päättyessä. Alueella olevat tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee pehmentää toiminnan loputtua. Alueelle tulee muodostaa mahdollisimman nopeasti uusi kasvualusta kuorittuja pintamaita käyttäen. Ennen aikaista pintamaan ja puuston poistamista on vältettävä. Lupaviranomaisen erillisen hyväksymisen perusteella on mahdollista tarvittaessa hyödyntää muutakin pilaantumaton eloperäistä/humusmateriaalia, kuten maatunut turve, pintaverhoukseen.

Alue tulee metsittää alueelle tyypillisillä puulajeilla. Alueelle soveltumaton käyttö tulee estää.

Maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa suositellaan käytettäväksi päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen -opas ainesten kestäväan käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24).

Ennen lopputarkastusta on luvan haltijan laadittava mittaustulosten perusteella alueelta kartta ja leikkauspiirustukset toteutuneista ottamistasoista sekä luiskien kaltevuuksista. Aineisto luovutetaan valvontaviranomaiselle viimeistään kaksi viikkoa ennen lopputarkastusta. (MAL 3, 11 §)

21. Viimeistelytöiden jälkeen, ennen lupa-ajan päättymistä, on luvan haltijan pyydettävä lopputarkastusta. (VNA 926/2005 6 §)

Vakuus

Ennen maa-ainesten ottamistyön aloittamista luvan haltijan on annettava Tornion kaupungille lupamääräyksien noudattamiseksi maa-aineslain 12 §:n mukainen vakuus **9 600 euroa**. Vakuuden suuruus hiekka- ja sora-alueilla perustuu ottamisalueen pinta-alaan 4 000 euroa/hehtaari ja lisäksi otettavaksi esitettyyn maa-aineksen kokonaismäärään 0,05 euroa/m³. Tässä luvassa maisemoitavan toiminta-alueen pinta-ala on noin 1,9 ha ja ottamismäärä 40 000 k-m³.

2292/11.01.00.05/2022

Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki vaaditut jälkihoitotyöt on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuus tulee olla yksilöity tätä päätöstä koskevaksi. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa vakuussummaa. (Maa-ainestaksa, voimassa 1.10.2020 lähtien)

Hakijan on asetettava lisäksi lupamääräysten muuttamisen varalle 5 000 euron vakuus (MAL 21 §).

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUVAN MUUTTAMINEN

Lupa on voimassa **30.11.2032** asti. Mikäli toiminta olennaisesti muuttuu tai laajenee, on toiminnalle haettava uusi lupa.

Toiminnalle myönnetään maa-ainelain 21 §:n mukainen lupa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, sillä kyseisellä alueella on ollut aiempaa kotitarveottamistoimintaa. Toiminnan jatkaminen ei aiheuta sellaista merkittävää pysyvää vahinkoa tai haittaa, joka estäisi toiminnan aloittamisen ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Valitusviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

TOIMINTAA KOSKEVIA MUITA SÄÄDÖKSIÄ

Murskauksessa on noudatettava valtioneuvoston asetusta kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

RATKAISUN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-ainelain 6 §:n mukaan maa-aineslupa on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-ainelain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Maa-aineksia ei saa ottaa siten, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolo-suhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen

Muistutus on otettu huomioon lupamääräyksissä 2, 3, 5, 7-15 ja 20

Lapin ELY-keskuksen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 2-5, 7-9, 11-15, 19-21

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1, 3, 5 ja 19

2292/11.01.00.05/2022

Lupamääräykset on annettu lupapäätöksen valvonnan toteuttamiseksi. Lupamääräykset ovat tarpeen myös luvan haltijan omavalvonnan ja selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi.

Lupamääräykset 4, 16-18

Lupamääräykset on annettu toiminnasta lähikiinteistöille ja mahdollisesti häiriintyvillä kohteilla aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 10

Maa-ainesten ottamisen vastuuhenkilöstä ja alueen merkitsemisestä on määräykset turvallisuusyistä.

Lupamääräykset 2, 6-9, 11-13

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi maaperän sekä pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi. Pohjaveden pinnan taso tulee olla selvillä, jotta alueelle jää riittävä suojakerrospaksuus eikä alue lammikoidu. Pilaantuneen maaperän puhdistamistapauksissa ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisena.

Lupamääräykset 14 ja 15

Lupamääräykset on annettu jätteistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräykset 20 ja 21

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi alueen jälkihoidon ja maisemoinnin onnistumiseksi.

Sovellatut säännökset

Maa-ainelaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Muinaismuistolaki (295/63)

Vesilaki (587/2011)

Maa-ainelain edellyttämistä tarkastus- ja valvontatehtävistä suoritettavat maksut, (hyväksytty Meri-Lapin ympäristölautakunta 25.8.2020, voimaantulo 1.10.2020)

KÄSITTELYMAKSU JA VALVONTAMAKSU SEKÄ NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN (MAL 23 §)

Lupapäätöksen maksu määräytyy Meri-Lapin ympäristöpalveluiden maa-ainestaksan mukaan. Taksan 2 §:n mukaan suunnitelman tarkastuksen perusmaksu on 300 euroa ja lisäksi lupahakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan 0,015 euroa/m³. Lupapäätöksen tarkastamisesta on luvan haltijan suoritettava **900 euroa**.

Taksa 6 §:n mukaan ottamisalueen rajakiinteistöjen kuulemisesta peritään 45 euroa jokaista kuultavaa kiinteistöä kohti, kuitenkin

2292/11.01.00.05/2022

enintään 300 euroa/hakemus. Hakemuksen johdosta on lähetetty 23 kirjettä 20 rajakiinteistön omistajille. Hakemuksen kuulemisesta on luvan haltijan suoritettava **300 euroa**.

Yhteensä lupapäätökseen liittyvät maksut ovat **1 200 euroa**. Lasku lähetetään erikseen Torion kaupungin rahatoimistosta.

Ottamisen valvonnasta on luvan saajan suoritettava vuosittain Meri-Lapin ympäristöpalveluille luvan voimassaoloaikana taksan 4 §:n mukaisena valvontamaksuna 250 euroa (otettava kokonaismäärä x 0,005 euroa/m³, kuitenkin vähintään perusmaksu 250 euroa). Valvontamaksu on maksettava, kunnes lupamääräykset ovat tulleet täytetyksi ja loppukatselmus on pidetty, vaikka luvan voimassaoloaika olisikin kulunut umpeen tai lupa olisi peruttu (taksa 5 §). Mikäli aluetta ei ole jälkihoidettu luvan voimassaoloajan päättymiseen mennessä, peritään valvontamaksu luvan voimassaoloajan päättymisen jälkeen kaksinkertaisena. Vuosittaiset taksojen tarkistukset saattavat aiheuttaa muutoksia edellä mainittuihin valvontamaksuihin.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan 3.11.2022. Tieto päätöksestä annetaan kuulutuksella, joka julkaistaan Tornion kaupungin verkkosivuilla 3.11.2022. Kuulutus ja päätös liitteineen ovat nähtävillä valitusaikana 3.11.-12.12.2022 Tornion kaupungin verkkosivuilla sekä Meri-Lapin ympäristöpalveluiden toimistossa (käyntiosoite Seminaarinkatu 18, Tornio).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta maa-aineslain 20 §:n mukaisesti Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta viimeistään 12.12.2022. Valitusosoitus on liitteenä.

Anu Rautiala
ympäristötarkastaja

LIITTEET

valitusosoitus
lupahakemus maa-ainesten ottamiseen

JAKELU

Päätös lähetetään seuraaville:

- Hakija, postitse ja sähköposti
- Lapin ELY-keskus, kirjaamoon sähköisesti
- Tornionlaakson museo, sähköisesti
- Muistuttaja 1, sähköpostitse

Ilmoitus päätöksestä:

- paikallislehti Kotikulmilta

Tiedoksi:

Meri-Lapin ympäristölautakunta